

МОНГОЛ УЛСЫН
СОНГУУЛИЙН ЕРӨНХИЙ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ

2020 оны 3 сарын 19 өдөр

Дугаар 12

Улаанбаатар хот

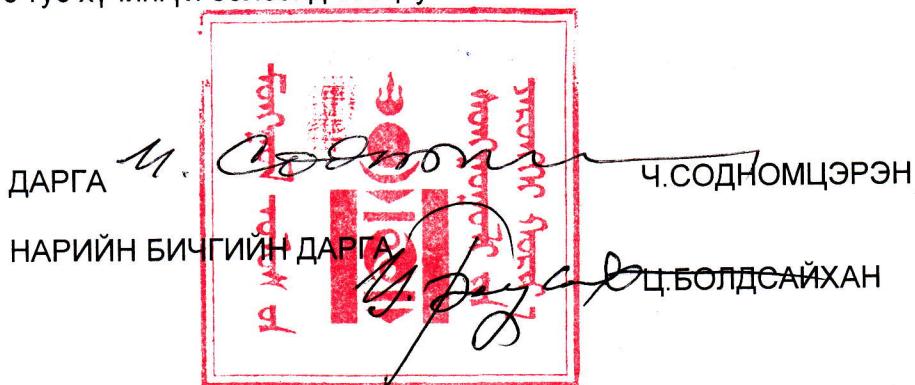
Сонгуулийн хорооны хуралдааны дэг,
тэмдэглэл хөтлөх журам батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.11, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.11 дэх хэсэг, Сонгуулийн төв байгууллагын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.7 дахь заалт, 12 дугаар зүйлийн 12.3 хэсгийг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооноос ТОГТООХ нь:

1."Сонгуулийн хорооны хуралдааны дэг"-ийг 1 дүгээр хавсралтаар, "Сонгуулийн хорооны хуралдааны тэмдэглэл хөтлөх журам"-ыг 2 дугаар хавсралтаар, "Хуралдааны тэмдэглэл хөтлөх загвар"-ыг 3 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү журмыг хэрэгжүүлж ажиллахыг аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн сонгуулийн хорооны дарга нарт даалгасугай.

3.Энэ тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Сонгуулийн ерөнхий хорооны 2016 оны 3 дугаар сарын 02-ны өдрийн "Сонгуулийн хороодын хуралдааны тэмдэглэл хөтлөх журам батлах тухай" 09 дүгээр тогтоол, 2016 оны 3 дугаар сарын 02-ны өдрийн "Сонгуулийн хорооны хуралдааны дэг батлах тухай" 10 дугаар тогтоолыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны
2020 оны 3 дугаар сарын 19.-ны өдрийн
12 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

СОНГУУЛИЙН ХОРООНЫ ХУРАЛДААНЫ ДЭГ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн сонгуулийн хороо /цаашид “хороо” гэх/-ны хуралдааныг зохион байгуулах, хуралдаанаар асуудал хэлэлцэх, санал хураах, шийдвэр гаргах, шийдвэрийг албажуулах, олон нийтэд мэдээлэх харилцааг зохицуулахад энэ дэгийн зорилго оршино.

1.2. Хуралдаан нь хууль дээдлэх, шударга ёс, бие даасан, хараат бус байх, цөөнхийн саналыг хүндэтгэх, олонхын саналаар асуудлыг шийдвэрлэх, нээлттэй ил тод байх зарчмыг баримтлана.

1.3. Хуралдааныг сонгуулийн хууль тогтоомж болон энэ дэгийн дагуу зохион байгуулна.

Хоёр. Хуралдааны бэлтгэл хангах

2.1. Хуралдааныг хорооны дарга товлон зарлаж хуралдуулах бөгөөд түүний эзгүйд нарийн бичгийн дарга товлон зарлана.

2.2. Хуралдааныг хорооны даргын санаачилгаар, эсхүл гишүүдийн гуравны нэгээс доoshgүйн шаардсанаар зарлан хуралдуулна.

2.3. Хуралдааны бэлтгэл, зохион байгуулалтыг хорооны нарийн бичгийн дарга /цаашид “нарийн бичгийн дарга” гэх/ хариуцна.

2.4. Нарийн бичгийн дарга хэлэлцэх асуудал, хуваарийг долоо хоногоор гарган хорооны даргад танилцуулан, батлуулж тухайн хорооны мэдээллийн самбарт ил тавина.

2.5. Нарийн бичгийн дарга хуралдаан эхлэхээс өмнө хэлэлцэх асуудалтай холбогдох баримт, бичгийг цаасан эсхүл цахим хэлбэрээр хорооны гишүүдэд хүргүүлж танилцуулна. Гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас хуралдааны баримт бичгийг хүлээн аваагүй тохиолдолд түүнийг цахим шуудангаар илгээж, мэдэгдсэнийг танилцуулсанд тооцно.

2.6. Хэлэлцэх асуудалтай холбогдуулан мэргэжлийн байгууллага, бусад этгээдийн саналыг урьдчилан авч болно.

Гурав. Хуралдаан

3.1. Хуралдааныг хорооны дарга удирдан явуулах бөгөөд хорооны даргын түр эзгүйд түүний даалгасан аль нэг гишүүн хуралдааныг даргална.

3.2. Сонгуулийн хороод хуульд заасан бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг хуралдаанаар хэлэлцэж, хуралдаанд оролцсон бүрэлдэхүүний олонхийн саналаар шийдвэрлэж тогтоол гаргана.

3.3.Хорооны гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас хуралдаанд оролцох боломжгүй бол шалтгаанаа Хорооны даргад урьдчилан мэдэгдэх үүрэгтэй.

3.4.Хуралдаанд сонгуулийн хорооны нийт бүрэлдэхүүний гуравны хоёроос доошгүй нь оролцсоноор хуралдааныг хүчинтэйд тооцно.

3.5.Хуралдааныг дараах дарааллын дагуу явуулна:

3.5.1.хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудлын дарааллыг хуралдаан даргалагч танилцуулж, нэмж хэлэлцэх асуудал байгаа эсэхийг тодруулж, хэлэлцэх эсэхийг хуралдаанаар шийдвэрлэнэ.

3.5.2.Хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлыг нарийн бичгийн дарга эсхүл асуудлыг хэлэлцүүлэхээр санал оруулсан гишүүн хуралдаанд танилцуулна;

3.5.3.даргалагчийн зөвшөөрснөөр гишүүд асуулт асууж хариулт авна;

3.5.4.Асуултыг тасалсны дараа гишүүд 5 минутад багтаан санал хэлнэ;

3.5.5.хуралдаан даргалагч хэлэлцэж буй асуудлаар санал хураалт явуулна.

3.6.Санал хураалтыг илээр явуулах бөгөөд гишүүд “зөвшөөрсөн” эсхүл “татгалзсан” саналын аль нэгийг өгнө.

3.7.Санал тэнцсэн тохиолдолд зөвшөөрсөн санал өгсөн нэг, татгалзсан санал өгсөн нэг гишүүн тус тусын үндэслэлээ тайлбарласны дараа дахин санал хураалт явуулна.

3.8.Сонгуулийн хорооны дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүн хуралдааныг хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр орхисон тохиолдолд түүнийг хуралдаанд оролцож тухайн асуудлаар татгалзсан санал гаргасанд тооцно.

3.9.Хуралдаан даргалагч тогтоолын төслийг уншиж сонсгон, санал хураалтаар батлуулна.

3.10.Шаардлагатай гэж үзвэл хэлэлцэх асуудлын онцлогийг харгалzan хуралдаанд холбогдох этгээдийг оролцуулж болно.

3.11.Хуралдаанд оролцсон нийт гишүүдийн олонхийн саналаар хуралдааныг завсарлуулж болох бөгөөд завсарлах хугацаа нэг цагаас илүүгүй байна.

3.12.Хуралдаан дууссаны дараа гишүүд санал дүгнэлт хийсэн баримт бичгийн төслийг холбогдох баримт бичгийн хамт нарийн бичгийн даргад хүлээлгэн өгнө.

3.13.Хуралдааны танхимын багтаамжийг харгалzan сонгуульд оролцож буй нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн төлөөлөл, хэвлэл мэдээллийн байгууллагын ажилтан, ажиглагч, төрийн бус байгууллагын ажилтныг байлцуулж болно. Хуралдаанд оролцогчид хуралдааны дэгийг чанд сахих үүрэгтэй.

3.14.Сонгуулийн хорооны хуралдаан нь нээлттэй ил тод байх бөгөөд хуралдаанаас гарсан шийдвэрийн талаар нийтэд ил тод мэдээлнэ.

Дөрөв. Хуралдааны шийдвэрийг албажуулах

4.1.Хуралдааныг баримтжуулах ажлыг Хорооны нарийн бичгийн дарга хариуцан зохион байгуулна.

4.2. Сонгуулийн хорооны тогтоолд хорооны дарга, нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурж, тэмдэг дарна.

4.3. Хуралдаанаар шийдвэрлэсэн асуудалд зарчмын шинжтэй өөрчлөлт оруулах тохиолдолд хуралдаанаар дахин хэлэлцүүлж, энэ журамд заасан журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

4.4. Сонгуулийн хороо хуралдааны дэлгэрэнгүй тэмдэглэл, гарын үсэг зурсан шийдвэрийн эх хувийг зохих журмын дагуу архивт шилжүүлнэ.

Тав. Хориглох зүйл

5.1. Хуралдаанд оролцогч аливаа этгээд сонгуулийн хууль тогтоомжид зааснаас гадна дараах үйлдэл хийхийг хориглоно:

5.1.1. хуралдаан даргалагчийн зөвшөөрөлгүйгээр хуралдааны танхимд орж гарах, уг хэлэх;

5.1.2. хуралдаан даргалагчийн зөвшөөрөлгүйгээр гар утсаар ярих, дуут болон дүрс бичлэг хийх;

5.1.3. тухайн сонгуулийн хорооны бүрэн эрхийн асуудалд хөндлөнгөөс оролцох, хуралдааны хэвийн үйл ажиллагаанд саад учруулах.

Зургаа. Хариуцлага

6.1. Сонгуулийн тухай хууль тогтоомж болон энэ дэгд заасныг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---оОо---

Монгол Улсын Сонгуулийн ерөнхий хорооны
2020 оны 3 дугаар сарын 19-ны өдрийн
12 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

**СОНГУУЛИЙН ХОРООНЫ ХУРАЛДААНЫ
ТЭМДЭГЛЭЛ ХӨТЛӨХ ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн сонгуулийн хороо /цаашид “сонгуулийн хороо” гэх-/ны хуралдааны тэмдэглэл хөтлөх, түүнийг албажуулах, хадгалахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино.

1.2. Сонгуулийн хорооны хуралдааны тэмдэглэлийг энэ журмын дагуу хөтөлнө.

Хоёр. Хуралдааны тэмдэглэл хөтлөх

2.1. Сонгуулийн хорооны хуралдааны тэмдэглэлийг нарийн бичгийн дарга эсхүл даргын даалгаснаар аль нэг гишүүн хөтөлнө.

2.2. Сонгуулийн хорооны хуралдааны тэмдэглэлийг бүхэлд нь гараар болон дуу хураагуурт бичиж хөтөлнө. Шаардлагатай гэж үзвэл дүрс бичлэг хийж болно.

2.3. Сонгуулийн хорооны хуралдааны тэмдэглэлд дараах зүйлийг тусгана:

2.3.1. хуралдаан эхэлсэн, завсарласан, завсарлаад эхэлсэн, дууссан он, сар, өдөр, цаг, минут, хуралдаан болсон газар, байршил;

2.3.2. Хуралдаан даргалагчийн нэр, албан тушаал, хуралдаанд оролцсон гишүүдийн нэр, ирцийн тоо, хувь, ирээгүй гишүүний нэр, шалтгаан /өвчтэй, чөлөөтэй, хүндэтгэн үзэх шалтгаангүй, бусад/, хоцорсон, хуралдаан дундуур чөлөө авсан гишүүний нэр;

2.3.3. хуралдаанд байлцсан нам, эвсэл, нэр дэвшигчийн төлөөлөл, төрийн бус байгууллага болон хэвлэл, мэдээллийн байгууллагын ажилтан, сонгогчдын төлөөлөл, ажиглагчдын нэр, албан тушаал;

2.3.4. хэлэлцэх асуудлыг танилцуулсан хүний нэр, албан тушаал;

2.3.5. хэлэлцсэн асуудалтай холбогдож гарсан асуулт, тодруулга, хариулт, тайлбар, санал;

2.3.6. гишүүний тусгайлан тэмдэглүүлэхээр хэлсэн үг болон өөрөө бичиж өгсөн санал;

2.3.7. санал хураалтын томъёолол, зөвшөөрсөн, татгалзсан гишүүдийн нэр, санал хураалтын дүн /тоо, хувиар/;

2.3.8. хуралдаанаас гарсан шийдвэр, түүний агуулга.

2.4. Хуралдааны дэлгэрэнгүй тэмдэглэлийг хуралдаан болсноос хойш ажлын нэг хоногийн дотор бичгээр үйлдэж гаргах бөгөөд Хорооны дарга, нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурж, тэмдэг дарж баталгаажуулна.

2.5. Сонгуулийн хороодын хуралдааны тэмдэглэлд дараах баримт бичгийг хавсаргана:

2.5.1. хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөө;

2.5.2. хэлэлцсэн асуудалтай холбогдолтой илтгэл, сонсгол, мэдээлэл, тайлан, танилцуулга, тооцоо, өргөдөл, гомдол, санал, шийдвэрийн төсөл зэрэг баримт бичиг.

Гурав. Хуралдааны тэмдэглэлд тавигдах шаардлага

3.1.Хуралдааны тэмдэглэл нь Архивын ерөнхий газрын даргын тушаалаар баталсан "Албан хэрэг хөтлөлтийн үндсэн заавар"-т заасан шаардлагыг хангасан байна.

3.2.Хуралдааны тэмдэглэл бүртгэлийн нэгдсэн дугаартай байна.

3.3.Хуралдааны тэмдэглэлийг эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны хүсэлт, шийдвэрийг үндэслэн хураангуй хэлбэрээр хэсэгчлэн гаргаж болно.

3.4.Хуралдааны тэмдэглэлийг холбогдох журмын дагуу архивт шилжүүлж хадгална.

Дөрөв. Хариуцлага

4.1.Сонгуулийн хууль тогтоомж болон энэ журамд заасныг зөрчсөн этгээдэд хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

---оОо---

Монгол Улсын Сонгуулийн өрөөхийн хорооны
2020 оны 3 дугаар сарын 19-ны өдрийн
12. дугаар тогтоопын 3 дугаар хавсралт

СОНГУУЛИЙН ХОРООНЫ
ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ

..... оны ..... сарын ..... өдөр

Дугаар .....

/тэмдэглэл үйлдсэн газар/

ХЭЛЭЛЦСЭН НЬ:

Хуралдаан ..... оны ..... дугаар сарын .....-ны өдрийн ..... цагт
..... албан тасалгаанд эхлэв.

Хуралдаанд .....
..... нар оролцов.

Хуралдааныг ..... удирдаж, хэлэлцэх асуудлыг танилцуулав.

СОНССОН НЬ:

ХЭЛЭЛЦСЭН АСУУДАЛ:

- 1.
- 2.
- 3.

I. АСУУДАЛ. ТАНИЛЦУУЛСАН НЬ:

I. АСУУДАЛ. АСУУЛТ ХАРИУЛТ:

ШИЙДВЭРЛЭСЭН НЬ:

I. АСУУДАЛ. ШИЙДВЭРЛЭСЭН НЬ:

Хуралдаан ..... цагт өндөрлөв.

Танилцсан:

Тэмдэг

гарын үсэг

нэр

Тэмдэглэл хөтөлсөн:

гарын үсэг

нэр